

RATKES – ratkaisu- ja voimavarasuuntautuneiden menetelmien edistämisyhdistys ry

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: Lausuntopyyntö 31.1.2017

ESITYS SOTE-UUDISTUKSESTA JA VALINNANVAPAUSLAISTA

Ratkaisukeskeinen ajattelu- ja työtapa on käytännönläheinen ja myönteinen tapa kohdata erilaisia inhimillisen elämän haasteita ja pulmatilanteita. Haluamme innostaa kehittämään niihin luovia ratkaisuja korostamalla toiveikkuutta, voimavaroja, edistystä ja yhteistyötä. Ratkaisukeskeisyyttä käytetään psykoterapiassa, erilaisissa hoito- ja kuntoutusmuodoissa sekä henkilöstön kehittämisessä. Sen vaikuttamismahdollisuudet tulee hyödyntää uudessa sote-mallissa.

Suomen hallituksen jo tehdyn linjauksen mukaan tulisi etsiä keinoja mielenterveysongelmien ja ennenaikaisen eläköitymisen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Psykoterapialla on tässä merkittävä rooli tutkimusten ja kokemusten perusteella. Ratkaisukeskeisen psykoterapian tulee jatkossakin kuulua palvelu- ja kuntoutusmuotojen valikoimaan. Tarjoamalla ratkaisukeskeisiä ennaltaehkäiseviä ja varhaisvaiheen palveluja voidaan merkittävästi vaikuttaa työ- ja opiskelukyvyn edistämiseen ja säilyttämiseen sekä ehkäistä pulmien pitkittymistä ja vaikeahoitoisuutta.

Ratkaisukeskeinen psykoterapia soveltuu sekä lyhyt- että pitkäkestoiseen kuntoutukseen

Ratkaisukeskeinen psykoterapia on toimiva, fokuoitu menetelmä lyhyisiin, esim. 10 - 20 kerran interventioihin. Siten se puoltaa paikkaansa varhaisen vaiheen työmallina ja ennaltaehkäisevässä työssä. Lyhytkestoiset psykoterapiat tulisi saada perustason hoidon valikoimaan ja sote-keskusten palveluvalikoimaan samalla tavalla kuin fysioterapiat tällä hetkellä ovat.

Ratkaisukeskeiset työtavat soveltuvat mm. käytännönläheisyytensä, toimivien käytäntöjen sekä voimavaroja vahvistavina myös vaativan ja vaikeista psyykkisistä ongelmista kärsivän asiakasryhmän kanssa työskentelyyn. Esimerkiksi Kelan kuntoutuspsykoterapiat ovat kestoltaan 1 - 3 vuotta ja palveluntuottajina on paljon ratkaisukeskeisiä psykoterapeutteja.

Terapeuttien suuntausten ja taustakoulutusten monimuotoisuus säilytettävä

Sote-uudistuksessa on tärkeä huomioida aidon valinnanvapauden kannalta jatkossakin kasvatus-, sosiaali- ja terveydenhuollon pohjakoulutuksen omaavien psyko-

RATKES – ratkaisu- ja voimavarasuuntautuneiden menetelmien edistämisyhdistys ry

terapeuttien palveluntarjonnan mahdollisuus. Uusia terapiamenetelmiä tulisi aktiivisesti kehittää ja ottaa mukaan palvelu-valikoimaan. Näin taataan monipuoliset palvelut ja voidaan innovatiivisesti luoda toimivia työmalleja ja kehittää niitä edelleen kokemuksen myötä. Kelan hyväksymä, Valviran laillistama ja nimikesuojattu psykoterapeutti suuntauksesta riippumatta on toimiva käytäntö jatkossakin psykoterapian ammatinharjoittamista varten.

Pienten yrittäjien toiminta turvattava

Suurin osa Ratkes ry:hyn kuuluvista psykoterapeuteista toimii yksin tai pienissä yrityksissä. Pienten yritysten toimintaedellytykset tulee turvata sote-uudistuksessa, jotta palveluja käyttävillä on aito valinnanvapaus. Ostopalvelut eivät saa joutua pelkkien suurten terveystalujen tuottavien ketjujen haltuun kilpailun vääristymisen estämiseksi.

Kelan kuntoutuspsykoterapian kaltainen järjestelmä säilytettävä

Mikäli Kela-rahoitus tulevaisuudessa siirtyy maakunnille, on luotava systeemi, joka mahdollistaa nykyisenkaltaisen käytännön yksittäisten ammatinharjoittajien palvelujen ostamisesta. Kelan palveluntuottajarekisterissä olevat psykoterapeutit tulisi suoraan siirtää valinnanvapauden kautta valittavien palveluntarjoajien listalle. Osa psykoterapeuteista on Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen palveluntuottajia. Tämä kuntoutusmuoto henkilöille, joilla on erityistä tukea vaativa sairaus, vamma tai psyykinen häiriö, tulee säilyttää. Ratkaisukeskeisen psykoterapian tulisi kuulua esimerkiksi henkilökohtaisen budjetoinnin palveluihin. Ratkaisukeskeinen terapia on tutkitusti vaikuttava ja kustannustehokas. (Helsingin psykoterapiatutkimus, 2010; Wallace, J. Gingerich & Lance, T. Peterson 2013: Effectiveness of Solution-Focused Brief Therapy.)

Nykyjärjestelmässä kuntoutuspsykoterapian osalta moni asia toimii, ja olisi tärkeää säilyttää toimivat käytännöt sote-uudistusta tehtäessä siten, että tasa-arvoisuus ja valinnanmahdollisuus palveluja käyttävillä toteutuvat. Ratkaisukeskeisesti todeten: ”Älä korjaa sitä, mikä toimii”.

Lisätietoja Ratkes ry:n hallituksen puolesta: Virpi Hongisto, puh. 040 535 2857; Kirsi-Marja Iskandar, puh. 040 727 4281; Katja Kiiski, puh. 050 414 2005.